

**PROJEKTAS „LIETUVOS KVALIFIKACIJŲ SISTEMOS PLĖTRA (I ETAPAS)“
PROJEKTO KODAS NR. 09.4.1-ESFA-V-734-01-0001**

PROFESINIO STANDARTO IŠORINIO VERTINIMO FORMA

Vertinamo profesinio standarto pavadinimas	Aplinkos apsaugos sektoriaus profesinis standartas
--	--

Profesinio standarto vertinimo kriterijai	Vertinimas (tinkama / taisytina)	Profesinio standarto išorės vertintojo komentarai / pastabos / siūlymai
1. Profesinio standarto pavadinimas <i>(vertinama, ar siūlomas profesinio standarto pavadinimas apima aprašomą ūkio sektorių, yra atpažįstamas profesinėje bendruomenėje)</i>	<i>tinkama</i>	
2. Ūkio sektoriaus ir jo posektorių (jei išskiriami) apibrėžimas pagal Ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių <i>(vertinama, ar remiantis EVRK pateikta glausta informacija apie ūkio sektorių, posektorius ir jiems būdingas veiklas)</i>	<i>tinkama</i>	
3. Pagrindinės ūkio sektoriaus ir jo posektorių (jei išskiriami) veiklų sritys <i>(vertinama, ar apibūdintos kiekvieno posektoriaus veiklos sritys (veiklos procesai))</i>	<i>tinkama</i>	
4 Ūkio sektoriaus kvalifikacijų sąrašas <i>(vertinama, ar ūkio sektoriaus kvalifikacijų sąrašas apima visas svarbiausias sektoriui būdingas kvalifikacijas, o pasiūlytų kvalifikacijų pavadinimai yra informatyvūs ir tinkami, ar pasiūlytos kvalifikacijos yra aktualios, prasmingos, reikalingos)</i>	<i>taisytina</i>	Reindžerio, kraštovaizdžio architekto, hidrogeologo kvalifikacijos, cheminės analizės laboranto kompetencijų ribos taisytinoms, visoms kvalifikacijoms, kurios reikalauja aukštojo išsilavinimo, tos vietos kur "Kvalifikacijai įgyti reikalingas išsilavinimas" ir "Kvalifikacijos įgijimas" turi būti peržiūrėtos.
5. Tarpsektorinės kvalifikacijos (jei taikoma) <i>(vertinama, ar tarpsektorinių kvalifikacijų sąrašė yra nurodytos visos svarbiausios ūkio sektoriuje esančios tarpsektorinės</i>	<i>taisytina</i>	santehniko LTKS III ir LTKS IV kvalifikacijų trūksta pagrindinių kvalifikacijos vienetų ir kompetencijų

kvalifikacijos, kvalifikacijų pavadinimai yra informatyvūs ir tinkami)		
--	--	--

II. LAISVOS FORMOS RECENZIJĄ

(pateikiami išorės vertintojo komentarai, pastabos, pasiūlymai profesiniam standartui tobulinti)

Ūkio sektoriaus kvalifikacijų sąrašas

Aplinkos apsaugos sektoriaus profesiniame standarte visoms kvalifikacijoms, kurios reikalauja aukštojo išsilavinimo, tose vietose kur „Kvalifikacijai įgyti reikalingas išsilavinimas“ ir „Kvalifikacijos įgijimas“ reiktų patikrinti *studijų kryptių grupes, studijų kryptis ir šakas* pagal Studijų klasifikavimą pateiktą <https://www.smm.lt/web/lt/smm-studijos/aukstojo-mokslo-sistema>

Preliminariai galima naudoti <http://bakalauras.lamabpo.lt/bakalauro-ir-vientisos-studijos/programu-sarasas/> pasirenkant kryptių grupę ir kryptį

4. Kvalifikacijos pavadinimas: gyvosios gamtos apsaugos specialistas (reindžeris), LTKS VI

Į ankstesnę pastabą Puslapis 22. *Reindžerio kvalifikacija*. Pastaba: „Čia jau darbai ūkvedžiui o ne reindžeriui – infrastruktūros ir statinių priežiūrai reikalingas statybos, o ne žemės ūkio išsilavinimas“.

Buvo atsakyta:

„Reindžeriais dirba įvairių sričių specialistai - biologai, ekologai, miškininkai, hidrologai, istorikai, paleontologai ir t.t. Tačiau viena iš pagrindinių reindžerių veiklos sričių yra teritorijos ir infrastruktūros priežiūra/teritorijos tvarkymas ir būklės vertinimas“

Mano manymu nurodytos kompetencijų ribos „Saugomos teritorijos būklės įvertinimas, nuolatinė infrastruktūros priežiūra, poilsio vietų (dviračių ir pažintinių takų, apžvalgos bokštų ir kt.) apžiūros ir būtini įrangos tvarkybos ir remonto darbai. Atliktų darbų tikrinimas“ viršija reindžerio kompetenciją. Pasikartosiu ką jau rašiau anksčiau – čia jau darbai kurių be spec. išsilavinimo negalima atlikti – profesinio standarto rengėjams reikia pasiskaityti Statybos techninis reglamentas STR 1.03.07:2017 „Statinių techninės ir naudojimo priežiūros tvarka. Naujų nekilnojamojo turto kadastro objektų formavimo tvarka“ 32-50 punktus, ypač atkreipiant dėmesį į 49 punktą kur minimi ypatingi statiniai, o dauguma apžvalgos bokštų dėl savo aukščio į tą kategoriją patenka:

https://lt.wikipedia.org/wiki/S%C4%85ra%C5%A1as:Lietuvos_kra%C5%A1tovaizd%C5%BEio_ap%C5%BEvalgos_bok%C5%A1tai

Per visą dokumentą kartojasi terminas „eksplatacija“, kalbininkai siūlo keisti naudojant terminus „naudojimas“ pvz.49 sąvoka <http://terminai.vlkk.lt/pls/tb/tb.result> arba „priežiūra“ pvz. sąvoka 74 <http://terminai.vlkk.lt/pls/tb/tb.result>

5. Kvalifikacijos pavadinimas: kraštovaizdžio architektas, LTKS VI. Psl. 23 po mano ankstesnių pastabų padarytuose pakeitimuose kažkoks žodžių kratinys atsirado, „Veiklos uždaviniai: 1) planuoti, formatuoti“

16. Kvalifikacijos pavadinimas: cheminės analizės laborantas, LTKS VI. 74 psl. Kompetencijose „Cheminių medžiagų naudojimo priežiūra (LTKS VI)“, „Laboratorijos darbo organizavimas (LTKS VI)“ kompetencijų ribų neliko - liko tik išvardinti dokumentai, reikia taisyti pagal bendrą dokumento stilių ir kaip nurodyta profesinio standarto rengimo metodikoje (28 psl.) „Kompetencijos ribos detalizuoja, paaikškina kompetencijų turinio apimtį ir lygį. Pagal kompetencijų

ribas nustatomas kompetencijos lygis, todėl svarbu nepamiršti, jog kompetencijų ribose turi atsispindėti kompetencijos charakteristikos pagal kvalifikacijų lygio kriterijus.“

17. Kvalifikacijos pavadinimas: hidrogeologas, LTKS VI. 77 psl. Esančiame veiklos apraše ar neturėtų atsirasti „*geoterminiai*“ gręžiniai? Aišku tada ir veiklos uždaviniai ir t.t. turėtų keistis.

Aplinkos apsaugos sektoriaus profesiniame standarte taip pat likę *gramatinių ir stiliumo* klaidų.

Tarpsektorinės kvalifikacijos

Remiantis profesinio standarto rengimo metodika (19 psl.) „Tarpsektorinėms kvalifikacijos aprašai yra rengiami, jei: kvalifikacijos aprašas yra kito ūkio sektoriaus, kuriai taip pat gali būti priskirta ši kvalifikacija, profesiniame standarte, tačiau jos apraše trūksta analizuojamam ūkio sektoriui reikalingų kvalifikacijos vienetų ir / arba kompetencijų. Tokiu atveju į rengiamą profesinį standartą perkeliama kito ūkio sektoriaus profesiniame standarte pateiktas kvalifikacijos aprašas ir jis papildomas trūkstamais kvalifikacijos vienetais ir / arba kompetencijomis.“

Aplinkos apsaugos sektoriaus profesiniame standarte aprašytoji santechniko LTKS III kvalifikacija lyginant su Statybos sektoriaus profesiniame standarte aprašytąja (mano manymu) niekuo trūkstamu iš profesinės srities *nepapildoma*, atvirkščiai, netgi *trūksta* Statybos sektoriaus profesiniame standarte nurodytų *pagrindinių kvalifikacijos vienetų ir kompetencijų* tam tikroms nurodytoms veikloms (veiklos uždaviniui nr.5). Aplinkos apsaugos sektoriaus profesiniame standarte detaliau paaiškinti tipiniai bendrieji gebėjimai, apibrėžti Europos Tarybos 2018 m. gegužės 22 d. Rekomendacijoje dėl bendrųjų visą gyvenimą trunkančio mokymosi gebėjimų Nr. 2018/C 189/01.

Aplinkos apsaugos sektoriaus profesiniame standarte aprašytoji santechniko LTKS IV kvalifikacija lyginant su Statybos sektoriaus profesiniame standarte aprašytąja (mano manymu) niekuo trūkstamu iš profesinės srities *nepapildoma*, atvirkščiai, netgi *trūksta* Statybos sektoriaus profesiniame standarte nurodytų *pagrindinių kvalifikacijos vienetų ir kompetencijų* tam tikroms nurodytoms veikloms (veiklos uždaviniui nr.5). Aplinkos apsaugos sektoriaus profesiniame standarte detaliau paaiškinti tipiniai bendrieji gebėjimai, apibrėžti Europos Tarybos 2018 m. gegužės 22 d. Rekomendacijoje dėl bendrųjų visą gyvenimą trunkančio mokymosi gebėjimų Nr. 2018/C 189/01.

Nors iš profesinės pusės reikalaujama mažiau kvalifikacijos vienetų ir kompetencijų tam tikroms nurodytoms veikloms, tačiau rekomenduojama mokymo trukmė kvalifikacijai įgyti dvigubai ilgesnė - statybos sektoriaus profesiniame standarte 158 psl. santechniko, LTKS IV kvalifikacijai nurodyta 30 kr, Aplinkos apsaugos sektoriaus profesiniame standarte 72psl. tai pačiai santechniko, LTKS IV kvalifikacijai nurodyta 60 kr.

Detalizuojau kokios Statybos sektoriaus profesiniame standarte detaliau aprašytos santechniko kvalifikacijos, kurių pasigendu recenzuojamame Aplinkos apsaugos sektoriaus profesiniame standarte:

64 psl. 14. Kvalifikacijos pavadinimas: santechnikas, LTKS III. Veiklos uždaviniai: 5) paruošti darbo vietą, montuoti paauskstinimo įrangą, sandėliuoti medžiagas, gaminius ir įrangą. Šiai veiklai nėra nurodytų pagrindinių kvalifikacijos vienetų ir kompetencijų (žr. Statybos sektoriaus profesiniame standarte 84 psl.). Kadangi nenurodytas kvalifikacijos vienetas (Bendrosios veiklos statybos objekte vykdymas) ir kompetencijos (Sandėliuoti santechnikos darbams reikalingas medžiagas, gaminius ir įrangą. Paruošti santechniko darbo vietą. Skaityti statinio darbo projektą) nėra aišku kaip bus užtikrintas 5 LTKS III veiklos *uždavinio įgyvendinimas*, taip pat kaip ir nėra aišku kaip bus vykdoma santechniko veikla nurodyta 62 psl. „Santechnikas geba planuoti ... naudodamasis

brėžiniais, ...“juk Aplinkos apsaugos sektoriaus profesiniame standarte nėra reikalaujama kompetencijos „skaityti darbo projektą“, šios kompetencijos reikalaujama Statybos sektoriaus profesiniame standarte ir detalizuota *kokius brėžinius* turi gebėti skaityti (84 psl. Darbo projekto formatai: popierinis, skaitmeninis (2D ir 3D)).

66 psl. 15. Kvalifikacijos pavadinimas: santechnikas, LTKS IV. Veiklos uždaviniai: 5) paruošti darbo vietą, montuoti paaukštinimo įrangą, sandėliuoti medžiagas, gaminius ir įrangą. Šiai veiklai nėra nurodytų pagrindinių kvalifikacijos vienetų ir kompetencijų (žr. Statybos sektoriaus profesiniame standarte 153 psl.). Kadangi nenurodytas kvalifikacijos vienetas (Bendrosios veiklos statybos objekte vykdymas) ir kompetencijos (Sandėliuoti santechnikos darbams reikalingas medžiagas, gaminius ir įrangą. Paruošti santechniko darbo vietą. Skaityti statinio darbo projektą) nėra aišku kaip bus užtikrintas 5 LTKS III veiklos *uždavinio įgyvendinimas*, taip pat kaip ir nėra aišku kaip bus vykdoma santechniko veikla nurodyta 67 psl. „Santechnikas dirba savarankiškai, vadovaudamasis brėžiniais, ...“juk Aplinkos apsaugos sektoriaus profesiniame standarte nėra reikalaujama kompetencijos „skaityti darbo projektą“, šios kompetencijos reikalaujama Statybos sektoriaus profesiniame standarte ir detalizuota *kokius brėžinius* turi gebėti skaityti, *kokius skaitmeninius modelius* turi gebėti peržiūrėti (154 psl. Statinio darbo projekto skaitymas ar statinio skaitmeninio modelio peržiūra santechniko LTKS IV lygio kompetencijų ribose. Darbo projekto formatai: popierinis, skaitmeninis (2D, 3D ir 5D). Taip pat nėra aišku, kodėl Aplinkos apsaugos sektoriaus profesiniame standarte 70 psl. pagrindiniuose kvalifikacijos vienetuose ties Pastato vėdinimo sistemos įrengimas ir priežiūra tik (LTKS III), jei santechniko kvalifikacija LTKS IV.

III. Vertinimo išvada

- Pritariu profesinio standarto projektui
- Pritariu profesinio standarto projektui su sąlyga, kad profesinio standarto projektas bus patobulintas pagal nurodytas pastabas ir siūlymus
- Nepritariu profesinio standarto projektui, siūlau jį grąžinti rengėjams taisyti